

HAYIR YAPANLARIN KARŞILIĞI VE KIYAMET GÜNÜNDE MUHTAÇLAR

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdü lillâhi hakka hamdihî. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ hayri halkihî seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Fe-yâ ibâdallah, yâ ihvân fe-inne efdale'l-hadîsi kitâbullah ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ Muhammedin sallallahu aleyhi ve sellem. Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ ve külle muhdesin bid'atün ve külle bid'atin dalâletün ve külle dalâletin ve sâhibehâ fi'n-nâr. Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

*إِنَّ لِلْمَسَاكِينِ دَوْلَةً. إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ قِيلَ لَهُمْ:
انظُرُوا مَنْ أَطْعَمَكُمْ فِي اللَّهِ لُقْمَةً، أَوْ كَسَاكُمْ ثَوْبًا،
أَوْ سَقَاكُمْ شَرْبَةً، فَأَدْخِلُوهُ الْجَنَّةَ*

Inne li'l-mesâkini devleten izâ kâne yevmü'l-kıyâmeti kîle lehüm: ünzurû men et'ameküm fi'llâhi lukmeten ev kesâküm

sevben ev sekâküm şerbeten fe-edhilûhu'l-cennete.

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Allahu Teâlâ hazretlerinin selâmı, rahmeti, bereketi, ihsanı, ikramı cümlenizin üzerine olsun. Rabbimiz, Peygamber Efendimiz'in şefaatine nâil eylesin. Rızasına vâsıl kullardan eylesin.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretlerinin ehadîs-i şerîfesinden bir demet *Râmûzü'l-ehâdîs* isimli hadis kitabının 130. sayfasının beşinci hadisinden itibaren, kaldığımız yerden okumaya devam etmek istiyoruz.

Bu hadîs-i şerîflerin okunmasına başlamadan önce, Peygamber Efendimiz'in ruh-i pâkine âcizâne nâçizâne bir hediye olmak üzere ve cümle âl u ashâb u etbânının ruhlarına hediye olsun diye; sâir enbiyâ ve mürselîn, evliyâullahın ve bilhassa Ümmet-i Muhammed'in mürşit ve mürebbîleri olan sâdât ve meşâyih-i turuk-u aliyemizin cümlerinin ruhlarına hediye olsun diye, onlara tâbi âriflerin,

velîlerin, halifelerinin ruhlarına hediye olsun diye; uzaktan ve yakından buraya bu hadisleri dinlemek üzere toplanmış gelmiş bulunan siz kardeşlerimizin de âhirete göçmüş bütün yakınlarının, sevdiklerinin, analarının, babalarının, dedelerinin, ninelerinin, kardeşlerinin, evlatlarının, dostlarının, arkadaşlarının ruhlarına hediye olsun diye; bilhassa okuduğumuz eseri telif eylemiş olan Hocamız Gümüşhaneli Ahmed Ziyâeddîn hazretlerinin ruhuna hediye olsun diye, kendisinden feyz aldığımız, dizleri dibinde yetiştiğimiz hocalarımızın, üstatlarımızın ruhlarına hediye olsun diye; bu belde-leri fethetmiş olan fatih ecdâdımızın, şehitlerin, gâzilerin, mücahitlerin, bu beldenin medâr-ı iftîhârı Hüseyin Gâzi'nin, Hacı Bayrâm-ı Velî'nin, Tâceddin Sultan'ın ve sâir salihlerin ruhlarına hediye olsun diye; camimizi bina eden, ayakta temiz pak kalmasına ve hizmete devam etmesine sebep olanların kendilerinin ve geçmişlerinin ruhlarına hediye olsun diye; biz müslümanların da Rabbimiz'in rızasına uygun ömür sürüp huzûr-u âlîsine sevdiği razı olduğu kullar olarak varmamıza vesile olsun diye bir *Fâtiha*, üç *İhlâs-ı Şerîf*

okuyalım, geçmişlerimize hediye edelim, öyle başlayalım. Buyurun.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* metnini az önce okumuş olduğumuz hadîs-i şerîfinde ki İbn Asâkir kitabına almış, İbn Abbas *radiyallahu anh'ten* rivayet edilmiş, şöylece buyurmuşlar:

a. Ahirette Fakirlere İmkân Verilecek

İnne li'l-mesâkini devletên izâ kâne yevmü'l-kıyâmeti kîle lehüm: ünzurû men et'ameküm fi'llâhi lukmeten... ilâ âhiri'l-hadîs.

Miskinler, güçsüz, fakir, kendisine bakmaya gücü yetmeyen, çalışamayacak, muhtaç durumda olan kimselerin kıyamet gününde bir nöbetleri olacak, ellerinde bir fırsat olacak, onların eline de bir fırsat geçecek. Kıyamet günü olduğu zaman onlara denilecek ki;

“Bakın şu insanların arasına, bunların içinde size bir lokma yediren veyahut size bir elbise giydiren veyahut size içilecek bir miktar bir şey ikram eden kimlerse...” *Fedhilûhu'l-cennete.* “Onu tutun elinden,

cennete sokun.” diye kendilerine selâhiyet ve imkân tanınacak.

Bu hadîs-i şerîften anlıyoruz ki hayır yapan insanlar hayır bulacak. Kendilerine hayır yapılan insanlar, boynu bükükler, muhtaçlar Allah tarafından selâhiyetli kılınacak ve kendilerine iyilik yapanlara o iyiliklerini adeta ödemesi fırsatı gibi bir şey, onları halkın arasından seçip, ellerinden tutup cennete sevk edecekler.

Bu mâna başka hadîs-i şerîflerde de geçiyor. Onun için, bir kaynakta hakkında bazı tenkitler olmasına rağmen Hocaefendi hazretleri metnini buraya almış. Elinden tutup; “Yâ Rabbi! Bu bana bir lokma yedirmişti. Bu bana bir şey giydirmişti. Yâ Rabbi! Bu bana bir şey içirmişti.” diye iyilik yapan insanları Allahu Teâlâ hazretlerine arz eyleyip onların Allah’ın rahmetine ermesine sebep olacaklar.

Onun için, elinde fırsat olan, mâlî durumu münasip olan kimselerin çevresine mukayyet olmaları lazım. Çevresindeki akrabasından başlamak üzere muhtaçları, fakirleri gözetmeli, onların ihtiyaçlarını gidermeye çalışmalı; boyun büküklüklerini, kalp eziklik-

lerini, ihtiyaçlarını anlamalı, yardımcı olmalı. Bu insana hem âhirette hayırla karşılaşma vesilesi olur, hem de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yemin ederek buyuruyor ki;

“Yapılan hayırlar malı azaltmaz. Verilen sadakadan, zekâttan mal eksilmez.”

Malın eksilmeyecek. Çünkü bir melek gökte dua eder ki; -başka hadislerden biliyoruz- “Yâ Rabbi! İnfak eden kimseye, nafaka veren, hayır yapan kimseye verdiği hayrın halefini ihsan et.” Nasıl bir padişah ölür imiş, yerine bir başkası geçermiş. Şimdi de birisi gidiyor, yerine başkası geliyor, ona “halef” diyoruz. Her makam böyle oluyor. “O giden paranın yerine buna halefini ihsan et yâ Rabbi!” diye bir melek dua eder durur. Bir kere eksilmez. Malına bir hayır gelir, bereket gelir. Bu tecrübelerle sabit. Allahu Teâlâ hazretleri en aşağı bire on verir. Ârifler bunu denemişler, tecrübe etmişler.

Hatta bir hikâye anlatırlar ki hiç görmediği halde bir ârifin birisi öteki beldedeki, çok uzak diyardaki bir kimseye on tane seccade gönderiyor. O tarafa giden bir kervancı, tüccar kimse diyor ki; “Ben falanca beldeye gi-

deceğim, bir emriniz var mı efendim?” Elini öpüyor. O da; “Peki, on tane seccadeyi oranın meşhur alimi falancaya götür, benim hediyesi hediye olarak ver, selâmımı söyle.” diyor. O ârif kimseye götürüyor. O tüccar [seccadeleri] verecek ama yolda şeytan, nefis biraz çalışmış, seccadeler bakmış çok güzel, “Bir tanesini kendime hatıra saklasam.” diye şeytan onun aklını çelmiş. “Nasıl olsa mesafe uzak, söylemesi mümkün değil, nereden bilecek on tane olduğunu, dokuz tane gitmiş olsun.” diye, dokuz tanesini götürüp takdim edince o zât demiş ki;

“Bunlar on tane olacaktı. Hani bir tanesi nerede?”

Tabii kıpkırmızı olmuş. “Bakayım efendim...” Gitmiş, onu da getirmiş, on taneyi teslim etmiş.

Ötekisi nereden bildi?

O da demiş ki;

“Ben bir seccade hediye etmiştim birisine, biliyorum ki bire on gelecekti. Yani dokuz tane gelse bir eksiklik var, oradan bildim.” diye böyle ifade etmiş.

Buna benzer menkıbeler tabii sizin de kulağınıza gelmiştir.

Hâsılı, itimat edeceğiz ki, tecrübe ile de insan anlayabilir; verilenin karşılığını Allahu Teâlâ hazretleri bol bol dünyada âhirette ihsan ediyor. İnsan hem mâlî bakımdan eksikliğe uğramıyor; çünkü yine kesesi de doluyor. Hem mâlî bakımdan bir eksikliğe uğramıyor, hem de kardeşlerine merhamet ettiği için, sadaka verdiği için, infakta bulunduğu için, miskinleri kayırdığı için, yoksulları doyurup giydirdiği için âhirette kendisi hayırlara eriyor. Bu hadîs-i şerîflerden ve emsâlinden anladığımız gibi cennete girmesine vesile oluyor.

Biz müslümanlar biraz başkaları için yaşamayı öğrenen insanlarız. Herkes “Rabbenâ, hep bana!” dermiş, duyarız. “Nalıncı keseri gibi kendi tarafına çekermiş.” diye duyarız. Biz öyle değiliz. Biz kardeşlerimize mümkün olduğu kadar fazlaca hayır yapmayı, îsar derecesinde, kendimize tercih etmek derecesinde onlara hayır yapan bir kavim, ümmetiz.

Rabbimiz o ecdâdımızın, büyüklerimizin güzel cömertlik huylarını bizlere de ihsan

eylesin. Aramızdaki muhabbeti ziyade eylesin. Böylece yoksullarımızın yüzü gülsün, zenginlerimizin de sevap hanesi dolsun.

إِنَّ مَلَكَ مُوَكَّلٍ بِمَنْ يَقُولُ: يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ فَمَنْ
قَالَهَا ثَلَاثًا قَالَ لَهُ الْمَلِكُ: إِنَّ أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ قَدْ
أَقْبَلَ عَلَيْكَ فَسَلْ

İnne meleken müvekkelün bi-men yekûlu: yâ erhame'r-râhimîn fe-men kâlehâ selâsen kâle lehü'l-melekü: inne erhame'r-râhimîne kad akbele aleyke fe-sel.

Sadaka Resûlullah fîmâ kâl ev kemâ kâl.

Hâkim'in *Müstedrek*'inde Ebû Ümâme hazretlerinden rivayet edilmiş hadîs-i şerîf.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Vazifeli bir melek vardır ki ‘Yâ Erhame'r-râhimîn!’ diyen kimseye karşı vazifesi vardır, tayin edilmiştir.”

Ne yapar?

Fe-men kâlehâ selâsen. “Üç defa *yâ Erhame'r-râhimîn*, *yâ Erhame'r-râhimîn*, *yâ*

Erhame'r-râhimîn diyen kimseye o vazifeli melek der ki;

'Erhamü'r-râhimîn olan Allahu Teâlâ hazretleri sana teveccüh eyledi; iste isteyeceğini.'"

Yâ Erhame'r-râhimîn ne demek?

Yâ erham, "Ey en merhametli! demek. *Erhame'r-râhimîn*, "acıyanların, merhamet edenlerin en merhametlisi olan Allah" demek. Bu güzel bir sıfattır ki Allahu Teâlâ hazretlerinin rahmetini kendisinin şânına uygun bir sıfatına dayanarak, onu söyleyerek istiyoruz. Makbul bir sıfatıdır, Allahu Teâlâ hazretlerinin sevdiği bir hitap şeklidir. Kendisine kullarının böylece hitap etmesini sevdiği için bir melek tayin etmiştir. O melek bunu üç defa söyleyen insana; "Hadi, Rabbin sana teveccüh eyledi, ne istersen iste." der.

Buradan anlıyoruz ki duaya *yâ Erhame'r-râhimîn*, *yâ Erhame'r-râhimîn*, *yâ Erhame'r-râhimîn* diye başlarsak duanın icabet kapısı açılacak, Rabbimiz nazar eleyecek, bize teveccüh edecek, duamız makbul olacak. O halde, isteyeceğimiz duamızı bu hitap ile istemek gerekiyor. Bunu hatırlınızda tutun.

Bir Şey isteyeceğiniz zaman c n-ı gönülden y  *Erhame'r-râhimîn* diye  c kere nida ederek ondan sonra isteyeceğinizi sıralarsanız; umulur ki Allahu Teâlâ hazretleri bu hadisteki vaadin tahakkukunu size de gösterir, Allahu Teâlâ hazretlerinin rahmetine nâil olursunuz, duanızın kabul olduğunu görürsünüz.

Erhamü'r-râhimîn olan Rabbimiz  mme-
ti Muhammed'e umum  olarak rahmeylesin.

*Y  Erhame'r-râhimîn! Y  Erhame'r-r 
rahim n! Y  Erhame'r-râhimîn! Irham  mme-
te Muhammedin rahmeten  mme.* "Yâ Rabbi!
Bütün  mme-ti Muhammed'e umum , Ő mull 
bir rahmet ile rahmet eyle!"

Hepsini hayırlara erdir yâ Rabbi! Hastala-
rımıza Őifalar ihsan eyle yâ Rabbi! ŐaŐıranla-
rımızı hidayet eyle yâ Rabbi! Yolunca y r -
mekte olanların gayretlerini ziyade eyle yâ
Rabbi! G n llerimizin muradlarını, talepleri-
mizi, dileklerimizi bizlere lütfunla kereminle
ihsan eyle yâ Rabbi! Bizi kendinden gayriye
muhtaç eyleme yâ Rabbi! Bizi bize bırakma
yâ Rabbi! Nefse, Őeytana uydurma yâ Rabbi!
 hir zamanın fitnelerine karıŐtırıp helâk ey-
leme yâ Rabbi! Sevdiğin yollarda yürümeyi

nasip eyle yâ Rabbi! Sevdiğin işleri yapmayı nasip eyle yâ Rabbi! Sevdiğin huylara sahip olmayı nasip eyle yâ Rabbi! Huzuruna senin sevdiğin razı olduğun ‘Gel ey kulum, razı ve merzî olarak gel, cennetime dâhil ol, gir, buyur.’ diye hitap ettiğin bahtiyarların zümresine bizleri de dâhil eyle yâ Rabbi!

Diğer hadîs-i şerîf:

إِنَّ مَلَكَ الْمَوْتِ لَيَنْظُرُ فِي وُجُوهِ الْعِبَادِ كُلِّ يَوْمٍ
سَبْعِينَ نَظْرَةً. فَإِذَا ضَحِكَ الْعَبْدُ الَّذِي بُعِثَ إِلَيْهِ
يَقُولُ: يَا عَجَبَاهُ! بُعِثْتُ إِلَيْهِ لِأَقْبِضَ رُوحَهُ وَهُوَ
يَضْحَكُ

İnne meleke'l-mevti le-yenzuru fî vücûhi'l-ibâdi külle yevmin seb'îne nazreten fe-izâ dahike'l-abdü'llezî buğise ileyhi yekûlu: Yâ acabâhu! Buğistu ileyhi li-akbida rûhahû ve hüve yedhaku.

Bu hadîs-i şerîf İbnü'n-Neccar'ın kitabında Enes *radıyallahu anh*'ten rivayet edilmiş.

b. Azrail Her İnsanın Yüzüne Günde Yetmiş Defa Bakar

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* buyuruyor ki;

“Melekü'l-mevt olan Azrail *aleyhisselâm*'ın insanların yüzüne her bir günde 70 kere bakışı vardır.”

Azrail *aleyhisselam* insanların yüzüne günde 70 defa bakar.

“Kul ki onun canını almak üzere Azrail vazifelenmiş...”

“Bugün vazifen şu kulun canını almak.” diye...

O kul o gün gülerse Azrail *aleyhisselam* der ki;

Yâ acabâhu. “Sübhanallah! Ne şaşılacak şey! Ben onun ruhunu kabzetmek için gönderiliyorum, biraz sonra canını alacağım, o hâlâ gülüyor!”

Muhterem kardeşlerim!

Bu hadîs-i şerîfi Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* bize niçin buyurdu?

“Azrail aramızda dolaşıyor, hangimizin ruhunu alacağı belli olmaz. Öyle göğsünü gere gere, karnını gere gere, gamsız gamsız gülme zamanı değildir. Aklımızı başımıza toplayalım. Gülerken gülünecek neyimiz olduğunu düşünelim, başımıza neler gelebileceğini hesap edelim. Ona göre ayağımızı denk alalım.” demek. Bunda hafif yollu bir tehdit var, ikaz var ki; “Azrail *aleyhisselam* aramızda dolaşıyor, siz onu görmüyorsunuz ama o sizin günde 70 defa yüzünüze dik dik bakıp duruyor.” demek. Ölüm madem ki etrafımızda dolaşıp duruyor, o halde yapacağımız işlere dikkat edelim. Hazırlıklı olalım.

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyurdu ki;

“Vasiyetini yazmamış olan kimse öyle ölüverirse bu vasiyetini yazmamak ona dünyada ardır, âhirette yüzüne lekedir ve cehennemde azap görmesine sebeptir.”

Vasiyetini yazacak. Yastığının altında, cebinde, bir yerde veyahut emanet bir şahsın yanında, elinde vasiyeti bile hazır duracak. “Ölürsem şu kadar borcum var, bu kadar alacağım var. Filancaya kimseye şöyle yapın,

fananca kimseye böyle yapın...” Her Őeyini hazırlayacak.

Bizim kardeŐlerimizden bazıları Mehdi *aleyhisselâm*'a çok meraklılar. O kadar meraklı ki akılları fikirleri Mehdi *aleyhisselâm*'da. Mehdi *aleyhisselâm*'la ilgili kitaplar okuyorlar, fikirler söylüyorlar, haberler yayıyorlar. “Şimdi ıktı, bu sene çıkacak, geçen sene çıkacaktı...” filan, çeŐitli böyle heyecanlı haberler... Benim bir bakıma hoŐuma gidiyor; çünkü tekilerini de korkutuyorlar. “Ha ıktı ha çıkacak, ha çıktı ha çıkacak...” derken... Kendilerine bir zararı var; hiçbir iŐ yapmaya elleri varmıyor. Olmaz! Elinde diki-lecek bir fidanın varsa kıyamet kopmakta iken bile dikeceksin. Vazifeden geri durmak yok. Aksamak yok. Vazifeye devam.

Ya kıyamet kopuverirse?

Koparsa kopar.

İzâ mâte'l-insânu fekad kâmet kıyâmetuhû. İnsan öldü m onun kıyameti zaten kopmuŐ demektir.

Senin lm etrafında dolaşıp durduğuna göre, kıyametinin ne zaman kopacağını bilmi-

yorsun. Yarına kalmaz, belki bir dakika sonra olur, belki beş gün sonra olur, belki beş yıl sonra olur, belki 50 sene sonra olur. Onu bilemeyiz de, yalnız bundan hazırlıklı olmak gerektiği anlaşılır.

Madem “Mehdi *aleyhisselâm*’ın çıkması yakın.” diyorsun, madem “Kıyamet kopması yakın.” diyorsun, madem “Alâmetleri belirledi.” diyorsun, bu gaflet niye? Bu tembellik niye? Bu gayretsizlik niye? Bu hakları ödeme-
mek niye? Bu günahlara dalmak niye? Bu kendisine lazım olan işlerde tekâsül göstermek niye?

Madem öyle bir şey var, hemen gayret kemerini beline kuşan, bütün gayretinle çalış!

Rabia-ı Adeviyye *radıyallahu anhâ, rahmetullâhi aleyhâ*, her sabah kendisine dermiş ki;

“Ey Rabia, bugün senin son günün, bugün öleceksin. Hadi bakalım, son gün olduğuna göre son güne layık şekilde tevbe et, bir ibadete giriş bakalım.”

O gün akşama kadar ibadet, taat, Allah'ın rızasına uygun işler yaparmış. Akşam oldu mu;

“Rabia, hadi bu gündüz kurtuldun ama bu gecen son gecendir. Hadi bakalım, bu gece çalış...”

Sabaha kadar tesbih, zikir, namaz, niyaz, öyle geçirirmiş.

Bir gün iki yumruğunu sıkmış, yolda gidiyormuş. Yaşlı, kapalı, sâliha bir hatun. Hasan-ı Basrî hazretlerinin zamanında. Hasan-ı Basrî hazretleri *rahmetullâhi aleyh* demiş ki;

“Ya cennet hatunu, böyle yumruklarını sıkmış nereye gidiyorsun?”

Yumruk sıktı sanıyor. Yumruklarını sıkmış, iki eli de öyle hızlı hızlı gidiyor.

“Nereye gidiyorsun?”

Demiş ki;

“Ey Hasan, elime iki dinar geçti, birisini bir avucuma aldım, birisini bir avucuma aldım. Biliyorsun ki bunlar bir araya geldi mi fitne çıkartırlar, insanı baştan çıkartırlar, doğru yoldan alıkoyarlar. Birisini ötekisininin

yanına bırakmıyorum ki birisi burada kalsın, birisi burada kalsın; hemen götürüp bir fakire teslim edeyim ki bir araya gelirlerse beni baştan çıkarırlar.”

Yani zenginliğin, biriken malın, biriktirme hırsının fitne olduğunu ifade etmiş, eline ne geçerse hayra sarf etmiş.

c. Sevaplı İşlerle Uğraşmalıyız

İşte öyle yapmak lazım. Ölüm etrafımızda dolaşıp durduğuna göre vasiyetimizi yazsak ya, tevbemizi etsek ya, etrafımızdaki insanlarla helalleşsek ya, günahlardan kesilsen ya, sevaplı işlere yönelsek ya, ufak tefek ıvır zıvır işlerle, teferruatla uğraşacağımıza ana işlerle uğraşsak, asıl hedefe yönelsek ya, “Çok sevap kazandıracak işler hangisidir?” diye konuşsak ya...

Herkes ufak işlerle uğraşıyor!

Peygamber Efendimiz’e gelip sorarlardı;

“Yâ Resûlallah, bana öyle bir amel öğret ki ben onu işlediğim zaman cennete gideyim.”

Yani en kıymetli amelleri sorarlardı.

Bu zamâne insanları sormuyor; çünkü zamanını geniş düşünüyor, tûl-i emeli var. Emelleri uzamış gitmiş; “Herhalde 80 yıl daha yaşarım, 100 yıl daha yaşarım...” Hiç ölümünü hatırına getirmiyor, hiç öleceğini düşünmüyor. Bir gayreti yok. Halbuki insanın gayreti olacak, çalışması olacak, en verimli amelere yönelmesi olacak.

Rabbimiz bizi gafletten uyandırsın. Hayırlara koştursun. Elimizden çok hayırların akmasına, icrâsına bize fırsat versin. Hayırlı işler yapmayı bize nasip eylesin.

إِنَّ مَنْ حَافِظَ عَلَى هَوْلَاءِ الصَّلَوَاتِ الْخَمْسِ
الْمَكْتُوبَاتِ فِي جَمَاعَةٍ، كَانَ أَوَّلَ مَنْ يَجُوزُ عَلَى
الصِّرَاطِ كَالْبُرْقِ اللَّامِعِ، وَحَشَرَهُ اللهُ فِي أَوَّلِ زُمْرَةٍ
مِنَ السَّابِقِينَ، وَكَانَ لَهُ فِي كُلِّ يَوْمٍ وَلِيْلَةٌ - حَافِظَ
عَلَيْهِنَّ - كَأَجْرِ أَلْفِ شَهِيدٍ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللهِ

Inne men hâfiza alâ hâulâi salâvati'l-hamsi'l-mektûbâti fî cemâatin kâne evvele men yecûzu ale's-sırâti ke'l-berkı'l-lâmii ve haşerahu'llâhu fî evveli zümretin mine's-sâbikîne ve kâne lehû fî külli yevmin ve ley-

letin hâfeza aleyhinne ke-ecri elfi şehîdin kutilû fî sebîlillâhi.

İbn Abbas ve Ebû Hüreyre'den *radiyallahu anhüm ecmaîn* rivayet edilmiş. Tayâlisî'nin kitabından alınmış bir hadîs-i şerîf. Beş vakit namazla ilgili. Beş vakit namaz ama cemaatle kılınmasıyla ilgili.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurmuş ki;

Inne men hâfiza alâ hâulâi salâvati'l-hamsi'l-mektûbâti. "Bu farz olan, boynuna yazgı olan, müslümanların boynuna farz olarak yazılmış olan beş vakit namaza kim devam ederse..."

Ama nasıl?

Fî cemâatin. "Cemaatle kılınmasına kim devam ederse..."

"Parıldayan, şakıyan yıldırım gibi sırat-tan ilk geçenlerden olur."

Şimşek çakar gibi sırat-tan öbür tarafta geçenlerden olur. Buna devam edenler sırat-tan şimşek çakar gibi, bir taraftan bir tarafa elektrik şalesi atlar gibi geçer.

“Ve Allahu Teâlâ hazretleri onları -beş vakit namazı cemaatle kılanları- sâbikîn zümresinden haşreder, onlarla beraber eder.”

Sâbikîn, “ibadette en önde gelenler, koşturup da yarışı kazananlar zümresi, ibadetlerde üstün olan kimseler” demek. Allahu Teâlâ hazretleri o zümreden haşreder.

“Ve bu beş vakit namaza muntazaman gittiği her gün ve gece için Allahu Teâlâ hazretleri onlara Allah yolunda öldürülmüş bin şehit sevabı ihsan eder.”

Demek ki bu beş vakit namazı cemaatle kılmanın sevabı çokmuş. Bu hadîs-i şerîften onu anlıyoruz.

“Evimizde kılıverelim...”

Evinde kılıver ama cemaatle kılmanın sevabı kaçır. Evinde kılarırsın... Kendimizi aldatıyoruz;

“Çoluk çocuğumuza imam oluruz...”

Çoluk çocuğuna imam olursun ama bu sevap kaçır, bu vaatlere eremezsin. Bu vaatlere ermek için yürüyüp camiye geleceksin. Cemaati çoğaltacaksın, cemaatin içinde olacaksın. Bu cemaatin içinde ağzı dualı bir in-

san vardır, Allah'ın bir sevgili kulu vardır, onun hürmetine senin namazın da geçer kabul olur. Evde ya kabul olur ya olmaz; ama burada kabul olur. Burada bir hikmetli söz işitirsin, fayda görürsün. Burada bir hatanı düzeltirsin veyahut iyi bir insansan bir kimseye bir faydan olur.

Müslüman, cemaate müdâvim olacak, cemaatten kopmayacak, camiden kesilmeyecek.

Çok arkadaşlarımız var, çok iyi sıfatları var; sakalı var, hayrı var, hasenâtı var, güzel halleri var, kalemi kuvvetli, her şeyi güzel; namaza müdâvemet etmiyor, camide kılmıyor. Olmaz! Camide kılmak en önemli işlerden birisi!

Peygamber Efendimiz'e bir keresinde bir zât-ı muhterem sordu ki;

“En faziletli amel hangisidir?”

-İlk söylediği söz hangisidir?-

“Evvel vaktinde kılınan namazdır.” dedi.

Müslümanların ezan okunur okunmaz, evvel vaktinde o namazı kılması lazım.

O bakımdan, bu beş vakit namaza dikkat edelim. Cemaatle kılınmasına dikkat edelim.

Şimdi bizim işimiz ne oluyor?

Sabahleyin yataktan kalkamayıp beş vakit namazı cemaatle kılmayı sabahtan kaçırıyoruz. Öğleyin işte olduğumuz için kaçırıyoruz. İkinci yine işte olduğumuz için kaçırıyoruz. Akşam yorgun olduğumuzdan, karnımız acıktığından camiye gelmeyip kaçırıyoruz. Yatsı vaktinde de yemekten sonra rehâvet çöktüğünden kaçırıyoruz. Beş vakit namaz camide kılınmıyor, evde kılınıyor. Koca koca camiler tın tın, içi bomboş, sabahları kimsecik yok. Bazen imam gelmez, bazen müezzin gelmez oluyor. Öyle durumlar da bazı mahallelerde oluyor.

Namazı cemaatle kılmaya müslüman erkekler bütün gayretiyle koşuşacak, ciddiyetle bu işe sarılacak, bir.

Sonra da bu kardeşlerimizin her birisinin düşünmesi lazım; “Niye bu cemaati Allahu Teâlâ hazretleri bize bu kadar şiddetle emretmiş? Bundaki hayır ve bereket nedir? Buna böyle çağrılmamızın sebebi nedir?” diye onu düşüneceğiz. Bu camilere gelmemizin hikme-

tini düşüneneğiz. Birbirimizle muhabbet edeneğiz. Birbirlerimizi seveneğiz. Birbirlerimizle iş birliğı yapacağız.

Bu cemaat bir şeye karar verdi mi, şu sokağın düzenlenmesine karar verse, her birisi bir kürek [alsa çalışsa] bu sokak pırıl pırıl olur. Bu cemaatin her birisi şu kadarlık para verse bu kadar para olur, şu kadar iş yapılır. Hayır, bereket ve verimli çalışma cemaatindedir.

Onun için, cemaate geleceğiz. Bir de cemaatle neler yapabileceğimizi iyice düşüneneğiz.

Allahu Teâlâ hazretleri cümlemizi şuurlu cemaat fertleri eylesin. Hayırları işlemeyi nasip eylesin.

إِنَّ مِنَ الْبَيَانِ سِحْرًا، وَإِنَّ مِنَ الشَّعْرِ حِكْمًا

Inne mine'l-beyâni sihren ve inne mine's-şi'ri hikemen

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh'* ten.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* hazretleri buyurmuş ki;

“Beyanda, konuşmada, anlatımda bir sihir vardır. Şiirin de bazıları hikmetlidir, güzel şiirler mevcuttur, bazı şiirler güzeldir.” mânasına buyurmuş.

Ebû Dâvud'da, Ahmed b. Hanbel'de, Taberânî'de var.

Beyanda, yani söz söylemekte bir sihir vardır. Bunu niye söylüyor Peygamber Efendimiz?

“Bunun sihir tarafını kullanıp da söz hüneriyle allem edip kallem edip haksızlık yapmayın.” diye söylüyor. Adamın cerbezesi vardır, ağzı güzel laf yapar, geçer karşısına aldatır. Tamam, eşeği boyar, satar. Çürük malı satar. Kandırır, ucuz şeyi pahalı verir. İyi, güzel sözün böyle bir tesiri var; ama Allah bu işe razı gelmez. Onun için, sözün sihir tarafını öyle şerde kullanmamak lazım. Eğer sözünde bir tatlılık, bir tesir varsa sen onu o kulları Allah'ın yoluna çağırmakta kullan bakalım, Allah'ın dinine hizmette kullan. O yolda kullanmadı mı insan bu sözden dolayı [zarara uğrar.]

Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfinde buyuruyor ki;

“Sizden biriniz arkadaşından bir şey istediği zaman onun methetmesin.”

“Sen arslansın, ağasın, paşasın. Senin menendin yoktur, eşin yoktur, emsalsizsin...”

“Böyle deyip de sırtını parçalamasın.” diyor. Yani “Sırtını kesmiş olmasın.” diyor. Çünkü öyle yüzüne karşı methettin mi o da böbürlenir, hindi gibi kabarır, “Vay ben neymişim!” diye ona bir kibir gelir, ucub gelir... Kibir ve ucub Allah’ın en sevmediği sıfatlarıdır. Sen onun helâk olmasına sebep olursun. Sen ona öyle medihle başlama; hakkı söyle, hayrı söyle, o daha önemlidir.

Şiirin de bir kısmı hikmetlidir. Peygamber Efendimiz bir hadîs-i şerîfde buyuruyor ki;

“Şairlerin söylediği sözlerin en güzeli...” O zaman da Lebid adında bir şair vardı, onun bir sözü var; “Allah’tan gayri ne varsa hepsi bâtıldır, boştur. Sadece insan ona rağbet etmeli.” mânasına bir sözü... “En doğru söz budur.” diyor. “İslâm’dan önce yaşamış şairlerin söylemiş oldukları sözler içinde en güzeli budur.” diye onu methetmiş.

Bir keresinde sahâbe-i kirâma nasihat etmiş. Sahabeden bir zât kalkıp diyor ki;

“Yâ Resûlallah, ben bunu şiir hâline getireyim mi?”

“Getir.”

Onlar dinlendiği zaman da tesiri oluyor. Yunus Emre'nin ilâhileri, evliyâullahın şiirleri hâlâ kulaklarımızda nasihat olarak dolaşır durur da biz onun faydasını görürüz.

Ama şerre kullanmayacağız. Sözün kabiliyetini, sihrî kabiliyetini kendi işimizi yürütmekte, karşı tarafı aldatmakta kullanmayacağız.

Diğer hadîs-i şerîf:

إِنَّ مِنَ التَّوَّاضِعِ لِلَّهِ الرِّضَا بِالذُّونِ مِنْ شَرَفِ
الْمَجَالِسِ

İnne mine't-tevâdui lillâhi er-rıdâ bi'd-dûni min şerefi'l-mecâlisi.

Tevâzu hakkında bir hadîs-i şerîftir.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Tevâzudandır, tevâzunun bir çeşidindedir; kişinin meclisin şerefli yerlerinin aşağı tarafında oturması.”

Hiç unutmuyorum, bakanlık yapan bir kardeşimiz, bir dostumuz, Allah selâmet versin, kıymetli bir kimse... Hocamız sağ idi, burada onun meclisine geldi. Kalabalık, böyle cami gibi salon sonuna kadar kalabalık... Hemen geldi, kapının önüne oturuverdi. Yani kapının eşiğine, ayakkabı çıkartılacak yere... Hiç “Ben bakanım, söyleyim böyleyim...” diye kibir göstermedi. Hâlâ takdir ederim. Beraberce Hicaz’a gittik. Bezi almış, bindiği arabanın camlarının çamurlarını siliyor. Bakan; gittiğimiz kasabalarda jandarma karşılıyor, havaya fişekler atıyorlar, [ilgi gösteriyorlar...] Bakan olduğu halde böyle...

Tevâzu güzel şey!

Tevâzunun bir çeşidi de neymiş?

Bir meclise geldiği zaman insanın en şerefli yerine, başköşeye gitmeyip de hemen bir köşeye oturuvermesidir.

Kim tevâzu gösterirse Allah onu yüceltir. Kim tekebbür ederse; “Ben söyleyim, ben

böyleyim, bana bu aşağısı kurtarmaz, elbette ben şöyle olmalıyım, şu muameleye lâykım...” filan derse...

Tevâzu göstereni yüceltir, Allah'ın ilâhi kanunudur.

إِنَّ مِنَ الْحِنْطَةِ خَمْرًا، وَإِنَّ مِنَ الشَّعِيرِ خَمْرًا، وَإِنَّ
مِنَ الزَّبِيبِ خَمْرًا، وَإِنَّ مِنَ الْعَسَلِ خَمْرًا؛ وَأَنَا
أَنْهَى عَنْ كُلِّ مُسْكِرٍ

İnne mine'hıntati hamren ve inne mine's-şeîri hamren ve inne mine'z-zebîbi hamren ve inne mine'l-asele hamren ve ene enhâ an külli müsikirin.

Bu hadîs-i şerîfi bizim ilericilerin gelip duyması lazım.

Tirmizî'de, İbn Mâce'de, Müstedrek'te, Ahmed b. Hanbel'de, Taberânî'de var. Numan b. Beşir *radıyallahu anh* rivayet etmiş.

d. Sarhoşluk Veren Her Şey Haramdır

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Buğdaydan da bir içki çıkartılır, yapılır. Arpadan da bir içki çıkartılır, yapılır. Üzüm-

den de bir içki çıkartılır, yapılır. Baldan da bir içki çıkartılır, yapılabilir.”

Çünkü bunların hepsi içinde nişasta olan, tatlı maddesi olan şeylerdir. Bunu sıkarsan, suyunu [çıkarırsan] sıcakta kaynağı fışkırır, içki olur. Üzümden yapılmış içki vardır, “şarap” diyoruz. Arpadan yapılmış içki vardır, “bira” diyoruz. Buğdaydan da olur. Hurmadan da olur. Hatta balı da sulandırırırsan, bekletirsen o da fışkırır, o da içki olur.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“Ben bunların hepsinden sizi men ediyorum.”

İnsan “Şarap üzümden yapılandır, arpadan yapılanın mahzuru yoktur.” sanmasın. Her bir sarhoşluk veren madde, hepsi *hamırdır*, içkidir, dinimizde yasaktır. İşte bunu bütün [insanlara] söylemek lazım ki bazıları kaçamak noktası arıyor.

“Şu yasaklanmıştır da bunun hakkında bir şey geçmemiştir.”

Sarhoş ediyor mu?

Ediyor, tamam. İster adı zikredilsin, ister edilmesin. Bak burada Efendimiz misal vere-

rek söylüyor; hangi maddeden yapılırsa yapıl-
sın, sarhoş etti mi içkidir. Ve onların hepsini
Efendimiz “içilmesin” diye yasak etmiştir.

إِنَّ مِنَ الذُّنُوبِ ذُنُوبًا لَا تُكَفِّرُهَا الصَّلَاةُ وَالزَّكَاةُ،
وَلَا الصَّوْمُ وَلَا الْحَجُّ. يُكَفِّرُهَا الِهُمُومُ فِي طَلَبِ
الْمَعِيشَةِ.

*İnne mine'z-zünûbi zünûben lâ tükef-
firûhâ es-salâtu ve'z-zekâtu vele's-savmu
vele'l-haccu yükeffiruhâ el-humûmu fî tale-
bi'l-maîşeti.*

Hatîb-i Bağdâdî'nin kitabında zikredil-
miş. Enes *radiyallahu anh'*ten menkul bir
hadîs-i şerîf.

Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*
buyuruyorlar ki;

“Öyle günahlar vardır ki bu günahları
namaz affettirmez, oruç affettirmez, zekât
affettirmez, hac affettirmez. Bu cins günah-
ların temizlenmesi için geçimde sıkıntı çek-
mek ancak affa sebep olur.”

Demek ki bazı müslümanlar bazı husus-
larda sıkıntılara düşüyorlar; geçim sıkıntısı,

eli daralıyor, maaşı yetmiyor, borca batıyor, ‘ah’ ediyor ‘vah’ ediyor; bazı günahlarının affolması için. Namaz günahların affına sebeptir, zekât günahların affına sebeptir, hac günahların affına sebeptir; ama bazı günahlar vardır ki onları ancak geçim sıkıntısı çekmek affettirir.

Buradan çıkan ders nedir?

Geçim bakımından bir daralmamız olur da sıkılırsak “ah vah!” etmeyelim, sabrederim, dişimizi sıkalım, oradan günahımız affolacak. O bazı günahlarımızın affına sebep olacak. Onun için sabrederim.

Müslüman her halde sevap kazanabilir. Başına sıkıntı geldi mi sabreder sevap kazanır, bir nimete erdiği zaman şükreder sevap kazanır. Bunu bilelim. İnsanoğlu için her çeşit yazı yazılmış olabilir; başına iyi şey gelir, kötü şey gelir. Çocuğuna bir hâdise gelir, malına bir musibet gelir, canı sıkılacak hâdiseler olur.

Ne yapacak?

Dişini sıkacak, sinirlenmeyecek, heyecanlanmayacak, kontrolü kaybetmeyecek,

edebini bozmayacak, iyi kul olmakta devam edecek. Sabredecek.

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا. إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا.

*Fe-inne mea'l-usri yüsrân. İnne mea'l-usri yüsrâ.*¹

Her sıkıntının arkasından bir kolaylık, bir genişlik, bir bolluk, bir ferahlık müjdesi var. Düzeler, imtihandır, gelir geçer...

إِنَّ مِنَ السَّعَادَةِ الزَّوْجَةَ الصَّالِحَةَ، وَالْمَسْكَنَ
الصَّالِحَ، وَالْمَرْكَبَ الصَّالِحَ؛ وَإِنَّ مِنَ الشَّقَاوَةِ
الزَّوْجَةَ السُّوءَ، وَالْمَسْكَنَ السُّوءَ، وَالْمَرْكَبَ
السُّوءَ.

İnne mine's-saâdeti ez-zevcete's-sâlihate ve'l-meskene's-sâliha ve merkebe's-sâliha ve inne mine's-şekâveti ez-zevcete's-sûe ve'l-meskene's-sûe ve'l-merkebe's-sûe.

“Saadetin medârı olan şeylerdendir, - yani saadet vesilesidir, insanın mutluluğun-

¹ 94/İnşirâh, 5-6.

dan birer parçadır- mutluluğu bunlarla sağlanır...”

Şunlar insanın mutluluğundandır:

Bir; *ez-zevcete's-sâliha*. “Salih, dindar, akli başında bir zevcesi olması.”

Ve'l-meskene's-sâliha. “İyi güzel bir evi olması.”

Elhamdülillah, odaları kâfi, misafir gelse onu şu odaya misafir eder... Güneşli, rutubetli değil, sıkıntılı değil, az çok manzarası var. Tamam, bu da insanın mutluluğu alâmetindedir.

Ve'l-merkebe's-sâliha. “Güzel bir binek.”

Yani katırı, atı, eşeği varsa huysuz değil, önüne gidersen ısırıyor, arkasına gidersen tepmiyor, bindiğin zaman seni götürüyor. Kamçıyı vurup vurup [götürdüğü] halde [karşı çıkmıyor.] O devir için böyle. Şimdi de herhalde otomobil vesaire filan gibi şeyler. Bu da insanın mutluluğu alâmetidir. İnsanın hak yolda olduğunun, Allah'ın lütfuna erdiğinin iyi bir insan olduğunun emâresi...

Ve inne mine's-ş-şekâveti. “İnsanın şakî olduğunun alâmetindendir.”

ez-Zevcete's-sûe. “Kötü bir kadın.”

Huysuz, çaçaron, cadaloz bir kadın mesele...

Ve'l-meskene's-sûe. “Kötü, dar bir ev.”

Ve'l-merkebe's-sûe. “Ve kötü bir hayvan.”

Huysuz, her zaman bir sakarlık çıkartır, üstüne binersin atar, şöyle yapar, böyle yapar... Bu da insanın başının bir belasıdır.”

“Şekâvettendir.” diyor Peygamber Efendimiz.

O halde Rabbimiz bize dünyada âhirette saadet, âfiyet ihsan eylesin. Bu sayılan şeylerin güzellerini ihsan eylesin, kötülerinden cümlemizi mahfuz eylesin.

Bir hadîs-i şerîf geçti ki; “Allah'ın öyle kulları vardır ki...” buyuruyor Peygamber Efendimiz, “Allah onları âfiyet üzere dünyaya getirir, âfiyet üzere yaşatır, âfiyet üzere öldürür, âfiyet üzere cennete sokar.” Öyle kulları vardır. Bazı kullar ne sebeple öyle oluyor,

bilemiyoruz; ama bana öyle geliyor ki sanki güzel huyundan dolayı [oluyor.]

Allah'ın böyle kulları vardır diye müjde olduğuna göre, bildiğimize, öğrendiğimize göre dileyelim Erhamü'r-râhimîn olan Rabbiniz'den:

Yâ Erhame'r-râhimîn! Yâ Erhame'r-râhimîn! Yâ Erhame'r-râhimîn! Bizi böyle mutlu yaşayan, mutlu ölen, âfiyet üzere yaşayan, âfiyet üzere ölen, âfiyet üzere cennete girenlerden eyle yâ Rabbi!

إِنَّ مِنَ السَّرَفِ أَنْ تَأْكُلَ كُلَّ مَا اشْتَهَيْتَ

Inne mine's-serefi en te'küle külle me'steheyte.

Enes *radiyallahu anh'ten* kısa bir hadîs-i şerîf.

Mânası şu ki:

“Her iştiha duyduğunu, istediğini yemen israftandır.”

Cebinde para var, imkânın var; “Hadi bugün gelsin baklava, hadi bugün gelsin börek, hadi bugün gelsin balık, hadi bugün gelsin kaymak...” Her istediğini yiyorsun. Bu da

israftandır. Arada istemediğine razı olacaksın, her istediğini nefesine vermeyeceksin.

Gazzâlî hazretleri diyor ki;

“Zengin de olsanız çocuğunuza bazen kuru ekmek verin. Yokluğu anlasın, biraz sıkıntıyı çöksin, meşakkati anlasın.”

“Evlâdım, hadi şunu ye. Bak üstüne bal sürdüm, kaymak [sürdüm.] Bak işte sana şundan aldım, bilmem neden aldım...”

Yalvarma. Biraz aç kalsın. Biraz kuru ekmek yedir. “Başka bir şeyimiz yok.” desin. “Bak komşunun çocukları da hep vakitlerini böyle geçiriyorlarmış.” deyiver arada, onlara merhameti olsun, diye Gazzâlî hazretleri tavsiye ediyor.

Peygamber Efendimiz de burada buyurmuş ki,

“Her arzu ettiğini yemesi de israftandır.”

İsraf haram ya, o da israftan. Demek ki biraz kendimizi varlık içinde bile yokluğa biraz idmanlandıracağız, alıştıracacağız, her şeyi istemeyeceğiz.

“Hanım bu akşam ne yaptın?”

“İşte şunu yaptım, bunu yaptım.”

“Hadi be! Niye şunu yapmadın, niye bunu yapmadın?”

Öyle şey yok. O gün ses çıkartma bakalım.

“Efendi, bugün çamaşır yıkadım, misafir geldi gitti, hiçbir şey yapamadım.”

Ağzını açıp gözünü yumup [söz söyleme], o gün de biraz kuru ekmeğe “tamam” de.

Bir zât eve geliyor, soruyor:

“Hanım bu akşam ne var?”

“Hiçbir şey yok evde.” diyor. “Yiyecek hiçbir şey yok.”

“Yâ Rabbi! Hele bu akşam evimiz Peygamber evine benzedi.” diyor.

Çünkü Peygamber Efendimiz bazen gelir sorardı, hanımlarına derdi ki;

“Ne var yiyecek?”

“Hiçbir şey yok, yâ Resûlallah.”

“Ben de zaten oruç tutmaya meyyaldim, tutuvereyim bari...” Efendimiz oruca niyetlenirdi.

Onun için, yokluğa da biraz kendimizi alıştıracacağız. Her istediğimizi yememeye alıştıracacağız; paran olsa da, zengin olsan da...

Sonuncu hadîs-i şerîfe yaklaşıyoruz.

إِنَّ مِنَ النَّاسِ نَاسًا مَفَاتِيحَ لِلْخَيْرِ، مَغَالِيقَ لِلشَّرِّ؛ وَإِنَّ
مِنَ النَّاسِ نَاسًا مَفَاتِيحَ لِلشَّرِّ، مَغَالِيقَ لِلْخَيْرِ. فَطُوبَى
لِمَنْ جَعَلَ اللهُ مَفَاتِيحَ الْخَيْرِ عَلَى يَدَيْهِ، وَوَيْلٌ لِمَنْ
جَعَلَ اللهُ مَفَاتِيحَ الشَّرِّ عَلَى يَدَيْهِ

İnne mine'n-nâsi nâsen mefâtîha li'l-hayri ve meğâlîka li'ş-şerri ve inne mine'n-nâsi nâsen mefâtîha li'ş-şerri meğâlîka li'l-hayri. Fe-tûbâ li-men ceala'llâhu mefâtîha'l-hayri alâ yedeyhi ve veylün li-men ceala'llâhu mefâtîha'ş-şerri alâ yedeyhi.

İbn Mâce'de, Tahâvî'de, Hakîm-i Tirmizî'nin kitabında, Ebû Dâvud'da var. Bu hadîs-i şerîf Enes *radıyallahu anh'* ten.

Diyor ki Peygamber Efendimiz;

“İnsanlardan bir kısım insanlar vardır ki hayrın anahtarlarıdır ve şerrin kilitleridir.”

Var oldukça hayırlar onların vasıtasıyla yapılır, şerhlerin önüne set çekilir. O varken şerhler ortaya çıkamaz, şerri seddeder. Bazı insanlar böyledir.

“Buna mukabil bazı başka insanlar da vardır ki şerrin anahtarındır, hayrı tıkayıcıdır.”

Var oldukça şerri işlerler, şerrin kapısını açarlar, ortalığa fitne fesat yayarlar. Hayrı da tıkarlar. Kendisi hayır yapmadığı gibi hayrın yapılmasına tıkaç olur.

Allah onu öyle yaratmış, berikisini de böyle yaratmış.

Efendimiz buyuruyor ki;

Fe-tûbâ li-men ceala'llâhu mefâtîha'l-hayri alâ yedeyhi. “Eline hayrın anahtarlarını verdiği adamlara ne mutlu! Eline şerrin anahtarlarını verdiği insanlara da ne yazık!”

Biz kendimize bakacağız; hayra mı yarıyoruz, şerre mi yarıyoruz?

Şimdi öyle insanlar var ki parası pulu yok. Bizim mahallede öyle bildiğim arkadaş-

lar, kimseler vardı. Cıva gibi yerinde duramaz, oraya koşar, oraya koşar... Bakarsın bir yere hiç yoktan bir cami yaptırmış. Parası yok ama cevval! Gidiyor, geliyor, konuşuyor, yalvarıyor, yakarıyor, işi koparıyor, bir cami yaptırıyor. Hadi öbür tarafta bilmem ne yaptırıyor, hadi öbür tarafta başka bir iş yaptırıyor... Her gün bir işte... Ve hakikaten de başarıyor.

“Ulus’ta elhamdülillah, işte hanın altında bir cami açtırdık hocam.”

“Mâşaallah, iyi yaptırmışsınız. Allah razı olsun.”

“Hocam filanca mahallede işte şöyle bir şey var, Kur’an kursu yaptırdık.”

“Mâşaallah...”

“İşte filanca yerde kapatılmış bir cami vardı, onu açtık.”

“Mâşaallah.”

Yani para olması da lazım değil. İnsanın aşkı oldu mu böyle şeyler yapabiliyor.

Bazı insanlar da var; yapılmış hayrı söndürüyor. Hayır yapılmış, çalışıp duruyor; geli-

yor, tekere bir çomak sokuyor, çatır çutur kırıyor. Motorun bir yerine bir şey yapıyor, durduruyor gibi...

e. Ne Mutlu Hayır Yapanlara

Ne mutlu hayır yapanlara! O ölecek, hayır görecek. Ne yazık şer işleyenlere, fesat çıkaranlara! Onlar da bu dünyada ettiklerinin cezasını, belasını âhirette görecekler.

Biz dikkat edelim ki yaptığımız işlerimiz, kaprislerimiz, inatlarımız şerre vasıta olmasın. Bizde de öyle olabilir. İnsan inat tutturdu mu, “inadım inat” diyor, başka bir şey demiyor; “‘Nuh’ diyor, ‘peygamber’ demiyor.” dedikleri gibi... O yüzden ortaya çok şerler çıkıyor. Kendimize dikkat edelim.

Sonuncu hadîs-i şerîf:

إِنَّ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُصَلِّي الصَّلَاةَ كَامِلَةً، وَمِنْهُمْ مَنْ
يُصَلِّي نِصْفًا، وَمِنْهُمْ مَنْ يُصَلِّي رُبْعًا، وَمِنْهُمْ مَنْ
يُصَلِّي خُمْسًا، وَمِنْهُمْ مَنْ يُصَلِّي سُدُسًا، وَمِنْهُمْ مَنْ
يُصَلِّي سَبْعًا، وَمِنْهُمْ مَنْ يُصَلِّي ثَمَنًا، وَمِنْهُمْ مَنْ
يُصَلِّي عَشْرًا

İnne mine'n-nâsi men yusalli's-salâten kâmileten ve minhüm men yusallî nısfen ve minhüm men yusallî rub'an ve minhüm men yusallî humusen ve minhüm men yusallî sūdūsen ve minhüm men yusallî subuan ve minhüm men yusallî sümūnen ve minhüm men yusallî uşuran.

Hepsini sıralamış, hatırdaki kalması iyi olacak.

Ammar *radiyallahu anh'*ten Taberânî rivayet etmiş.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

“İnsanlardan öyle insanlar vardır ki namazı tam kılar, tam sevabı alır.”

O namazın kılınmasına mükâfat ne kadar konulmuşsa o mükâfatı tam alır.

“Bir kısmı vardır ki yarım alır. Bir kısmı vardır ki dördte bir alır. Bir kısmı vardır ki beşte birini alır.”

Mükâfatın hepsini alamaz; kusuru var, eksigi var.

“Bir kısmı vardır ki altıda birini alır. Bir kısmı vardır ki yedide birini alır. Bir kısmı

vardır ki sekizde birini alır. Bir kısmı vardır ki onda birini alır.” Tam mükâfatını alamıyor da onda birini alıyor.

Bu neden dolayıcıdır?

Biliyoruz ki insanların ibadetlerden sevapları, şuurları ve akılları nispetindedir. Ne kadar kendisini şuurla o ibadete verebilmişse, ne kadar candan şuurla yapmışsa sevabı o kadar çok olur. Ne kadar aklını dağıtmışsa sevabı o kadar az olur. Tabii sen namaza durduğun zaman, *Allahu ekber* dediğin zaman, “Yarın ben dairede ne iş yapacaktım? Bakkalardan neler alacaktım? Acaba hanım çorbalık pirinç mi istemişti, pilavlık pirinç mi istemişti? Maaşımdan şu kadarını nereye verecektim? Cebimde ne kadar kaldı?..” dersen o namaz olmaz ki!

Adamın birisi namaza durmuş da arkasından birisini zar zor ona uy diye uydurmuşlar. Arkasında duramamış, namazı bozmuş. Öküz gibi böğürerek kaçmış. Demişler ki;

“Ayıp değil mi, namazda böyle yapıyorsun!”

Meğer imamın akli fikri öküzlükte, sürülerekmiş. Ötekisi de evliyâullahtan gözü açık bir kimse, arkasında duramamış.

Aklının nereye gittiği önemli. Onun için, mümkün olduğu kadar aklımızı derleyip toparlayacağız.

Hâtem-i Esam hazretlerinin bir güzel namaz tarifi vardır. Bir ziyaret ettiği şahıs diyor ki;

“Yâ Hâtem, sen namazı ikâme eder misin? Yani namazı dosdoğru kılmayı yapar mısın?”

“Yaparım.” diyor.

“Nasıl yaparsın?”

“Abdestimi şuurla, dikkatle alırım. Ondan sonra namaza geldiğim zaman bir müddet tefekküre dalar kendimi toparlarım. Ondan sonra huzûr-u Rabbi'l-izzet'e kalktığım, durduğum zaman Kâbe'yi önümde düşünürüm. Allahu Teâlâ hazretlerinin bana nazar ettiğini düşünürüm. Gözleri benim üzerimde, bana bakıyor, ben onu görmüyorsam da O beni görüyor. Ayağımın altında sırat köprüsü var diye düşünürüm. Sağımda cennet var diye

düşünürüm. Solumda cehennem var diye düşünürüm. Arkamda kıldığım namaz son namazdır da Azrail *aleyhisselam* şu namazı bitirsin de -cellat gibi- canımı alacak, benim namazımı bitirmemi bekliyor diye düşünürüm. Tazarrû ile, boyun büküklüğü ile, tevâzu ile *Allahu ekber* derim, huzû ve huşû içinde namaza girerim. Rükünlerine hakkını vererek, aceleye getirmeden, söylediğim, okuduğum âyetlerin mânasını düşünene düşünene namazı kılarım, öyle selam veririm.” diyor.

O zât diyor ki;

“Yâ Hâtem, sen böyle mi namaz kılar-sın?”

Diyor ki;

“30 senedir ben böyle namaz kılarım.”

Öteki adamcağız ağlıyor. O da Hâtem’in ziyaret ettiği makbul bir kimse. Hüngür hüngür ağlıyor, “Ben ömrümde bir kere bile böyle namaz kılmadım!” diyor.

Hep namaz kılmış ama fark işte... Onun namaz kılışı ile bunun namaz kılışı arasında, bizim namaz kılışımız arasında, daha gafil

birisinin namaz kıılışının arasında bir fark oluyor.

Madem bir ibadet yapıyoruz, güzel yapalım. Laf olsun diye, “Namaz kııldı işte...” desinler diye değil de; řu namazdan faydalar var, mânevî ecirler var, sevaplar var, o sevapları almak için çok usûlüne uygun güzel namaz kılmaya dikkat edelim.

Çünkü evliyâullahın en yüksek derecesine ulaşmış insanların eninde sonunda en çok uğraştıkları şey, âşık olup da sarıldıkları ibadet namazdır. İşin sonunda, ta en yüksek mertebeye çıktıktan sonra namaz.

Peygamber Efendimiz ne buyurdu?

Kurretü aynî fi’s-salâti. “Benim gözümüm şenliği, serinliği namazda.” dedi.

Peygamber Efendimiz akşamlardan sabahlara kadar, gece yarısından sabahlara kadar, ayakları şişinceye kadar namaz kılardı. Sevmese yapılır mı?

Yapılmaz. Bunlar namazı sevdiği için oluyor.

Allah bize kendi aşkını şevkini versin. Namaz mü’minin mirâcıdır, o mirâcı miraç

olarak yapmayı nasip eylesin. Kemâlât-ı insâniyyeyi tahsil etmeyi nasip eylesin. Rûhî kemâli, ahlâkî kemâli, ilmi, irfânı cümlemize nasip eylesin. Salih, velî, makbul, matlub, mahbub kullar olmayı nasip eylesin. Huzuruna sevdiği kul olarak varmayı nasip eylesin. Efendimiz'in sünnetini ihyâ edip de şehit sevapları kazanmayı, sünnet-i seniyyeye uygun yaşamayı, Kur'ân-ı Kerîm ahlâkıyla ahlâklanmayı cümlenize lütfuyla keremiyle ihsan eylesin.

Bi-hürmeti esrâr-ı sûreti'l-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22 Şa'bân 1406 / 01.05.1986

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

